

**Programové priority
strany Sloboda a Solidarita (SaS)
pre voľby do Európskeho parlamentu,**

6. júna 2009

Obsah dokumentu

Obsah dokumentu.....	2
Úvod.....	3
Programové princípy SaS	5
Postoj SaS k vybraným aktuálnym témam na európskej úrovni	7
1. Postoj SaS k prijatiu Lisabonskej zmluvy	7
2. Postoj SaS k ďalšiemu rozširovaniu sa Európskej únie	8
3. Postoj SaS k Spoločnej poľnohospodárskej politike Európskej únie.....	9
4. Postoj SaS k sociálnej a pracovnoprávnej politike Európskej únie	10
5. Postoj SaS k energetickej politike Európskej únie.....	11
6. Postoj SaS k politike Európskej únie zameranej na boj proti klimatickým zmenám	11
7. Postoj SaS k legislatívnej činnosti Európskej únie.....	12
Zaradenie zástupcov SaS v novom Európskom parlamente po júnových voľbách.....	14

Úvod

5. výročie vstupu SR do EÚ. Júnové voľby do Európskeho parlamentu sa budú konať v období, keď si pripomíname 5. výročie vstupu Slovenska do Európskej únie. Bol to významný medzník v našich dejinách. Splnil sa tak sen mnohých generácií, ktoré boli od zvyšku Európy celé desaťročia oddelené tzv. železnou oponou. Vidina vstupu do Európskej únie bola od začiatku 90-ych rokov stmelujúcim prvkom domácej politiky. Nezodpovednosť niektorých slovenských politikov najprv dostala Slovensko do ekonomického závozu a medzinárodnej izolácie, aby sa nám z nich podarilo vyviaznúť aj vďaka tomu, že EÚ nás postavila pred nevyhnutnosť zmeniť hospodársku politiku a splniť ekonomické a politické kritériá pre vstup.

Absencia stratégie „Deň po“. Slovensko, spolu s ďalšími deviatimi krajinami, bolo prijaté za člena EÚ 1. mája 2004. Naše doterajšie pôsobenie v EÚ ale ukázalo, že naši politici neboli pripravení na obdobie po vstupe SR do EÚ. Pre účinnú obhajobu záujmov Slovenska v EÚ bolo potrebné urobiť mnoho organizačných a inštitucionálnych opatrení. Vláda a jej ministerstvá napríklad dodnes nie sú dostatočne kapacitne a odborne vybavené na pripomienkovanie legislatívnych návrhov EÚ, vôbec už nehovoriac o takmer neexistujúcom procese konzultácií s dotknutými subjektami a verejnosťou pri prijímaní tejto legislatívy.

Za našu nepripravenosť a nulovú skúsenosť sme zaplatili vysokú daň aj v Európskom parlamente. Mesiac po vstupe do EÚ si slovenskí voliči zvolili 14 svojich zástupcov v tejto jedinej európskej inštitúcii s priamou voľbou. A tí sa im „odvdáčili“ tým, že na 5 rokov pre nich prestali existovať. Ani jeden z poslancov nenašiel spôsob priebežného informovania o svojom pôsobení v Európskom parlamente.

Nevýraznosť. Navyše, naši súčasní europoslanci nenašli dostatok dravosti a energie, aby sa výraznejšie v Európskom parlamente presadili. Až príliš ľahko splynuli s nevýraznou väčšinou. Až na malé výnimky nezastávajú žiadne významné pozície. Nehovoriac už o tom, že v diskusiách o dôležitých otázkach absentuje ich názor, nieto jeho presadenie. Aký je ich vzťah k dôležitým otázkam inštitucionálnej reformy EÚ, vrátane Lisabonskej zmluvy? Aké iniciatívy predložili napr. na odbyrokratizovanie fungovania EÚ inštitúcií? Čo podnikli v záujme rýchlejšieho dobudovania vnútorného trhu EÚ, ktoré je v životnom záujme Slovenska? Na tieto a ďalšie otázky na Slovensku nevie odpovedať asi nikto.

Absencia vlastného názoru. Pri hodnotení volebného obdobia 2004-2009, v ktorom malo Slovensko v Európskom parlamente po prvý raz v histórii vlastných zástupcov, tak citeľne chýba ich opodstatnenie či zmysel z pohľadu slovenského voliča. Je to veľká škoda, pretože nebola využitá šanca výraznejšie prehovoriť do toho, ako bude EÚ fungovať v nasledujúcich rokoch. A na jej fungovaní je čo zlepšovať. Nevyhnutnou podmienkou na aktívnu účasť v tejto diskusii je vlastný názor, čo je podmienka, ktorú nie všetci slovenskí europoslanci v predchádzajúcom volebnom období splňali.

SaS forsírjuje odborníkov. Strana Sloboda a solidarita nechce opakovať chyby, ktorých sa v európskych záležitostiach dopustili iné strany. Vo vzťahu k Európskemu parlamente to znamená najmä dôraz na odbornosť pri výbere kandidátov. Na eurokandidátke SaS sa nenachádzajú vyslúžilí politici, ale odborníci, ktorí sú schopní účinne presadzovať a obhajovať jej program. A nielen to.

Dôraz na spätnú väzbu. SaS a ňou navrhnutí kandidáti budú klásť mimoriadny dôraz na spätnú väzbu medzi nimi a ich voličmi. Nie je možné, aby sa opakovala situácia z tohto obdobia, keď sa europoslanci opäť začínajú objavovať na Slovensku len preto, že chcú hlasy slovenských voličov, ktoré by im mali zabezpečiť ďalších 5 rokov pôsobenia v Európskom parlamente.

Konzistentný program. A napokon, kandidáti SaS predstupujú pred slovenskú verejnosť s konzistentným programom. Ten vychádza zo základných programových princípov, z ktorých je možné odvodiť nielen názor SaS, ale aj postoj prípadných budúcich poslancov Európskeho parlamentu zvolených za SaS ku konkrétnym témam.

Z programových princípov potom vychádza druhá časť programového dokumentu, ktorý obsahuje postoje SaS k vybraným dôležitým témam, ktoré sú diskutované na pôde Európskeho parlamentu, od reformy inštitucionálneho rámca EÚ, vrátane Lisabonskej zmluvy, cez ekonomiku, sociálne otázky, až po životné prostredie.

Zakotvenie poslancov SaS v Európskom parlamente. Vzhľadom na hodnotovú orientáciu a princípy presadzované SaS budú mať zástupcovia SaS najbližšie k tým zoskupeniam v Európskom parlamente, pre ktoré je dôležitá sloboda jednotlivca.

Programové princípy SaS

Činnosť a hlasovanie všetkých budúcich poslancov Európskeho parlamentu, zvolených za stranu Sloboda a solidarita, sa v budúcnosti bude riadiť nasledujúcimi desiatimi programovými princípmi.

- 1. V čase hospodárskej krízy, keď treba riešiť najmä ekonomické problémy spojené s recesiou, stúpajúcou nezamestnanosťou a klesajúcou kúpyschopnosťou, bude SaS v Európskom parlamente presadzovať odbornosť, a nie politické hry.** V nasledujúcom volebnom období 2009-2014 budú v Európskom parlamente dominovať diskusie o ekonomických otázkach. Je dôležité, aby presadzovanie záujmov Slovenska nezostalo výlučne v rukách politikov, ktorých ekonomické postoje sú laické a povrchné.
- 2. Budeme obhajovať právo Slovenska a všetkých členských krajín Európskej únie na hľadanie vlastného optimálneho modelu ekonomického, sociálneho a politického rozvoja.** Sila Európy je v rôznosti, nie v umelej harmonizácii.
- 3. Budeme posudzovať všetky návrhy na reformu európskych inštitúcií a procesu ich rozhodovania, vrátane samotného Európskeho parlamentu, z pohľadu záujmov slovenských občanov a podnikateľov.** Napríklad v daňových otázkach snahy o presun rozhodovania na európsku úroveň a tam o zjednodušenie rozhodovania zrušením práva veta nie sú v záujme Slovenska, pretože potom by krajinám s vysokými daňami ako Francúzsko, Nemecko či Švédsko nič nebránilo v tom, aby prostredníctvom rozhodovania na úrovni Európskej únie presadili rovnako vysoké dane aj v ostatných krajinách, vrátane Slovenska.
- 4. Budeme požadovať zásadnú reformu výdavkov na úrovni Európskej únie.** Európsky parlament má dôležitú právomoc, ktorou je schvaľovanie rozpočtu Európskej únie ako celku. Ten je doteraz až príliš v područí najrôznejších záujmových skupín.
- 5. Budeme trvať na tom, aby sa najmä v čase krízy zamedzilo plytvaniu prostriedkami európskych daňových poplatníkov, vrátane slovenských.** Európsky parlament musí do budúcnosti oveľa účinnejšie využívať svoju ďalšiu právomoc, na základe ktorej schvaľuje

rozpočty všetkých inštitúcií a a agentúr Európskej únie. Prostredníctvom tejto právomoci musí nútiť európske inštitúcie k úspornosti a k zvyšovaniu efektívnosti ich fungovanie (menej zamestnancov, menej zasadnutí, nižšie prevádzkové náklady, menej tlmočníkov).

6. **Budeme aktívne presadzovať návrhy na zvýšenie konkurencieschopnosti európskych ekonomík**, najmä znižovanie daňového a odvodového zaťaženia, reformu systémov sociálneho zabezpečenia a zlepšenie podnikateľského prostredia.
7. **Budeme podporovať zásadné zjednodušenie legislatívneho rámca Európskej únie.** Schvaľovanie legislatívy je dôležitá právomoc Európskeho parlamentu. Jeho cieľom ale nemajú byť státisíce strán európskej legislatívy, ale prehľadnejšie a jednoduchšie legislatívne prostredie pre lepší život občanov a podnikateľov.
8. **Budeme hlasovať v prospech čo najrýchlejšieho dobudovania vnútorného trhu Európskej únie.** Je hanbou, že občania a podnikatelia Slovenska a ďalších krajín nemôžu ani po piatich rokoch od vstupu do Európskej únie naplno využívať výhody Európskej únie ako jednotného ekonomického priestoru.
9. **Budeme podporovať odstránenie mnohých existujúcich prekážok**, ktoré ešte stále obmedzujú 4 základné ekonomické slobody: slobodu pohybu tovarov, služieb, kapitálu a pracovnej sily.
10. **Nebudeme súhlasiť s ekonomickým nacionalizmom a protekcionizmom**, ktoré sa čoraz viac začínajú prejavovať zo strany „starých“ členských krajín Európskej únie. Vytváranie prekážok či premiestňovanie výroby od nás nepoškodzuje len naše záujmy, ale v konečnom dôsledku poškodzuje celú Európu.

Postoj SaS k vybraným aktuálnym témam na európskej úrovni

Postoj strany Sloboda a solidarita ku všetkým témam, ktoré aktuálne dominujú európskej politickej diskusii, je odvodený od desiatich programových princípov. Postoj SaS je teda odvodený od princípov demokracie, otvorenosti, zodpovednosti voči voličom, posilňovania pozície Slovenska v zjednotenej Európe, hospodárneho nakladania s peniazmi daňových poplatníkov a vyváženého prístupu k posudzovaniu prínosov a nákladov všetkých politík, o ktorých spolurozhoduje i Európsky parlament.

1. Postoj SaS k prijatiu Lisabonskej zmluvy

Európska únia potrebuje novú, pevnú zmluvu o svojom fungovaní, ktorá by bola krátka a čitateľná, zrozumiteľná všetkým občanom vo všetkých členských štátoch, a ktorú by všetci Európania mohli s čistým svedomím podporiť v referende. Lisabonská zmluva však dnes takouto zmluvou nie je. Ani svojím obsahom, ani spôsobom, akým ju bruselské elity presadzujú, by v skutočnosti neprispela k zámeru priblížiť Európsku úniu k jej obyvateľom. Ba práve naopak, opäť by európske inštitúcie od občanov vzdialila.

SaS má voči Lisabonskej zmluve v súčasnom znení týchto päť výhrad:

1. **Lisabonská zmluva dáva Bruselu možnosť rozširovať svoju moc a vplyv.** Podľa Lisabonskej zmluvy môže Rada EÚ meniť, upravovať a rozširovať spôsob, akým Európska únia funguje, a to bez toho, aby musela byť schválená nová zmluva o jej fungovaní. Upravené fungovanie Európskej únie by tak v prípade hlasovania väčšiny v Rade EÚ už nikdy viac nemuselo byť predmetom ratifikácie v národných parlamentoch, či v referendách v jednotlivých členských štátoch.

2. **Lisabonskú zmluvu už občania viackrát odmietli.** Svoj pôvod má v návrhu európskej ústavy, ktorú v referendách odmietli Francúzi i Holanďania. Po kozmetických zmenách a rozšírení o niekoľko tisíc znakov ju však európski byrokrati predložili na nové schvaľovanie, tentokrát však iba politickým elitám. O Lisabonskej zmluve tak občania rozhodovali len v jedinom referende – v Írsku – a ani tam nebola úspešná. Avšak namiesto toho, aby európski byrokrati a politici akceptovali vôľu svojich občanov, snažia sa však Lisabonskú zmluvu presadzovať za každú cenu. Už samotný

takýto nedemokratický postup je dostatočným dôvodom pre vytvorenie novej, zrozumiteľnejšej zmluvy.

3. Lisabonská zmluva vytvára novú funkciu nevoleného európskeho prezidenta. Prezident Európy by tak navonok zastupoval a reprezentoval všetkých občanov členských krajín, hoci by od nich nemal žiaden mandát. Presné právomoci a funkcie európskeho prezidenta pritom dodnes nie sú známe a majú byť dopracované a zverejnené až po prijatí Lisabonskej zmluvy!

4. Lisabonská zmluva okliešťa právomoci, ktoré sú dané Národnej rade Slovenskej republiky. Európska byrokratická mašinéria tak bude definitívne nadradená národnej legislatíve. Podľa Lisabonskej zmluvy, ak národný parlament rozhoduje o návrhu, ktorý nespadá do kompetencií prináležiacich EÚ, nevolená Európska komisia sa môže rozhodnúť o zachovaní, doplnení, alebo odmietnutí takéhoto návrhu.

5. Lisabonská zmluva vytvára európske občianstvo, čo je ďalším krokom k postupnému vytváraniu jednotného európskeho superštátu. Podľa Lisabonskej zmluvy sa staneme občanmi únie, budeme povinní dodržiavať zákony EÚ, byť podriadení a verní jej inštitúciám. Ak by bola Lisabonská zmluva schválená, poslanci Európskeho parlamentu by už viac nezastupovali „občanov v členských štátoch“, ale „občanov Únie“.

2. Postoj SaS k ďalšiemu rozširovaniu Európskej únie

Založenie Európskej únie bolo jedinečným projektom, ktorý z hľadiska svojho úspechu a rozsahu nemá v európskych dejinách obdobu.

Snaha o stieranie hraníc medzi členskými štátmi a o voľný pohyb osôb, tovarov, služieb a kapitálu jednoznačne presahuje rámec fungovania zóny voľného obchodu, a má aj nesporne úspešný politický rozmer – ide o najúspešnejší projekt garantovania mierového spolužitia krajín na európskom kontinente v celej histórii.

SaS podporuje odstraňovanie byrokratických a administratívnych bariér a o rozširovanie voľného trhu v rámci Európy aj o ďalšie krajiny. Neexistujú dôvody pre to, aby po náležitom splnení potrebných podmienok neboli do Európskej únie prizvané aj ďalšie krajiny, napríklad štáty bývalej Juhoslávie.

Na druhej strane je však nevyhnutné, aby krajiny, ktoré vstupujú do Európskej únie, spĺňali vopred jasne stanovené štandardy rešpektovania ľudských práv, existencie fungujúcich formálnych i neformálnych inštitúcií, demokracie, slobodných volieb, a fungujúceho právneho štátu. V tejto súvislosti plne podporujeme snahy, zamerané na zlepšovanie súčasnej situácie v kandidátskych a v budúcich kandidátskych krajinách, najmä formou pomoci krajinám Západného Balkánu, či formou novo predstaveného programu Východného partnerstva. Zároveň SaS považuje za uskutočniteľné, aby tie kandidátske krajiny, ktoré dlhodobo nedokážu splniť vybranú časť kritérií pre vstup do Európskej únie, mohli získať štatút „pridruženého členstva“, ktorý by im umožnil čiastočnú ekonomickú integráciu do Európskej únie, avšak bez úplnej integrácie politickej.

Z hľadiska budúceho rozširovania Európskej únie preto nepovažujeme ekonomické kritériá za tie najdôležitejšie. Stieranie hraníc a uvoľnenie trhu pre slobodný obchod sú totiž výhodné pre všetky zúčastnené strany. Omnoho dôležitejšie však je, aby noví potenciálni členovia spĺňali dôležité požiadavky na fungovanie právneho štátu, či úplné garantovanie osobných a politických slobôd svojich občanov.

3. *Postoj SaS k Spoločnej poľnohospodárskej politike Európskej únie*

Spoločná poľnohospodárska politika (CAP – Common Agricultural Policy) je najrozsiahlejším programom Európskej únie, ktorý konzumuje viac než 45 % jej rozpočtu. Obsahom CAP je rozsiahly a nepriehľadný systém kvót, dotácií, minimálnych cien a obdobných zásahov do efektívneho fungovania trhového mechanizmu.

SaS sa jednoznačne pridáva k hlasom, ktoré na európskej úrovni požadujú zásadnú reformu a zúženie fungovania Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie. Nástroje, ktoré CAP využíva, spôsobujú mnohé negatívne efekty, medzi vyššie ceny potravín pre spotrebiteľov, nadprodukciiu poľnohospodárskych výrobkov, chudobu v krajinách tretieho sveta. Pomoc v rámci CAP dnes nesmeruje k malým poľnohospodárom v najchudobnejších krajinách – v roku 2004 získalo 7 bohatých krajín viac než 80 % všetkej finančnej pomoci CAP (najviac Francúzsko s podielom 22 %).

SaS bude presadzovať nielen čiastkové reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ, ako nedávne zvyšovanie kvót na výrobu cukru, ale postupné razantné obmedzovanie celého tohto

systemu. Je neprijateľné aby – z veľkého podielu najmä kvôli CAP – až 4/5 výdavkov Európskej únie smerovali do neefektívnych oblastí s otáznymi výsledkami.

4. Postoj SaS k sociálnej a pracovnoprávnej politike Európskej únie

SaS presadzuje posilňovanie práva Slovenska a všetkých členských krajín Európskej únie na hľadanie vlastného optimálneho modelu ekonomického, sociálneho a politického rozvoja. Hoci sa naň mnohí odvolávajú, v súčasnosti nejestvuje žiaden jednotný Európsky sociálny model; a ak sa o jeho vytvorenie niektoré členské štáty snažia, tak neudržateľný stav verejných financií, demografický vývoj či nedávne protesty a sociálne nepokoje v štátoch ako Francúzsko či Švédsko jasne dokazujú, že to, čo je za Európsky sociálny model často vydávané, v skutočnosti nefunguje.

Európska politika v oblasti sociálnych systémov by sa preto mala obmedziť na hľadanie takých riešení, ktoré umožnia jednoduchší pohyb občanov medzi jednotlivými členskými štátmi, a garantovanie ich práv voči jednotlivým sociálnym inštitúciám v členských štátoch vtedy, ak sa rozhodnú hľadať si prácu či žiť vo viacerých členských štátoch.

Európska pracovná politika by mala byť založená na zvyšovaní flexibility pracovnoprávných vzťahov. Prieskumy všetkých významných medzinárodných inštitúcií jasne preukazujú, že zvyšovanie pracovnoprávnej ochrany zamestnancov nevedie k ich vyššej istote zamestnania, avšak ako svoj negatívny dôsledok preukázateľne spôsobuje nárast miery nezamestnanosti. SaS odmieta snahy presadzovať jednotné regulácie, ktoré obmedzujú slobodu pracujúcich a firiem, ako napríklad dnes diskutovanú smernicu o pracovnom čase. Nielen že sme presvedčení, že je nesprávne obmedziť paušálne týždenný pracovný čas na 40 hodín. Myslíme si, že ide o rozhodnutie, ktoré by malo zostať v právomoci jednotlivých členských štátov.

V oblasti voľného pohybu pracovných síl SaS jednoznačne presadzuje odstránenie bariér voči pracujúcim z krajín východnej Európy, a je proti národnému protekcionizmu v akejkoľvek podobe. Sloboda pracovať a podnikáť v iných členských krajinách je ústrednou myšlienkou, ktorá stála za vznikom Európskej únie.

5. Postoj SaS k energetickej politike Európskej únie

Oblasť energetiky považuje SaS za kľúčovú. Práve táto oblasť je priestorom pre realizáciu spoločného európskeho prístupu. Nedávne skúsenosti a problémy s fungovaním prenosovej sústavy pre elektrickú energiu (najmä v južnej Európe) či s dodávkami plynu (do krajín strednej a východnej Európy) jednoznačne preukázali, že je nevyhnutné zlepšovať jednak cezhraničné prepojenia, aby sa obchod s energiami v rámci EÚ stal omnoho flexibilnejší, ale aj to, že najmä spoliehanie sa Rusko ako jediného majoritného dodávateľa energetických zdrojov je nebezpečné a nesprávne.

Za najdôležitejšie v oblasti posilňovania energetickej bezpečnosti Európskej únie považujeme v prvom rade presadzovanie efektívneho a konkurenčného európskeho trhu s energiami a diverzifikáciu energetických zdrojov pre Európsku úniu ako celok.

V rámci fungovania jednotného trhu považujeme za nesprávne i akékoľvek presadzovanie národného protekcionizmu, pri ktorom dochádza k vládnej ochrane národných energetických monopolov, ktoré nie sú vystavené skutočným konkurenčným silám, čo zbrzdzuje pokrok v tejto oblasti omnoho viac, ako prípadné slabšie dotácie pre výskum a vývoj.

6. Postoj SaS k politike Európskej únie zameranej na boj proti klimatickým zmenám

SaS v oblasti boja proti klimatickým zmenám jednoznačne presadzuje dosiahnutie dohody o ochrane klímy na globálnej úrovni, bez ktorej sa môžu snahy a politiky v Európskej únii prejavíť ako výrazne kontraproduktívne, a poškodzujúce konkurencieschopnosť nášho spoločenstva.

Snaha presadzovať prísne záväzky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov bez toho, aby ich rešpektovali aj ostatné svetové veľmoci v znečisťovaní ovzdušia (USA, Čína, India, Rusko...) môže viesť k výraznému oslabeniu konkurencieschopnosti Európskej únie bez toho, aby sa takéto opatrenia, ktorých náklady sú nesmierne vysoké, pozitívne prejavili na celkovej globálnej úrovni znečisťovania. Bez ochoty ostatných krajín hrozí, že namiesto plánovaného znižovania škodlivých emisií dôjde len k presunu priemyselných podnikov (a desiatok tisíc pracovných miest) z Európy do ostatných krajín, bez toho, aby sa celková celosvetová úroveň vypúšťaných škodlivých splodín znížila. Kým bruselská byrokracia plánuje trestať európske oceliarne, cementárne, a všetky väčšie

podniky, čínska vláda dotuje spotrebu nafty a benzínu. Prísny postup, presadzovaný na pôde bruselských inštitúcií, tak môže Európu skôr poškodiť, ak sa ešte väčší znečisťovatelia nepridajú k snahe znižovať emisie.

SaS pritom pozitívne hodnotí snahu o znižovanie emisií prostredníctvom čo najviac trhových nástrojov, najmä systémom obchodovania s emisnými kvótami. Na druhej strane však musí byť pridelovanie emisných kvót maximálne transparentné, aby sa predišlo podozrivým a netransparentným konaniam, aké sprevádzali pridelovanie kvót na Slovensku (a pri ktorých je podozrenie, že sa podnikatelia blízki stranám súčasnej vládnej koalície nabalili o desiatky miliónov eur).

Aj samotný navrhovaný systém obchodovania s emisnými kvótami na úrovni EÚ pre tretie obdobie (od roku 2013 do roku 2020) obsahuje niekoľko nedostatkov. Medzi nimi je napríklad nejasné zadefinovanie energeticky náročných odvetví, ktoré by malo práve zabrániť úniku podnikov a pracovných miest do krajín, ktoré sa netrápia znečisťovaním ovzdušia. Rovnako chýba napríklad zohľadňovanie už dosiahnutých opatrení, ktoré umožnili mnohým podnikom znížiť produkciu škodlivých emisií až na technologické minimum.

Celkovo považujeme za najdôležitejšie v tejto oblasti, aby sa politické špičky na úrovni EÚ v prvom rade zamerali na dosiahnutie globálnej dohody o ochrane klímy.

7. Postoj SaS k legislatívnej činnosti Európskej únie

SaS bude presadzovať reformu inštitúcií Európskej únie tak, aby tvorbu legislatívy mohli vykonávať len tí zástupcovia občanov, ktorí im pravidelne skladajú účty vo voľbách.

Jedinými priamo volenými zástupcami slovenských občanov v Bruseli sú dnes poslanci Európskeho parlamentu. Legislatívna právomoc Európskeho parlamentu je však veľmi obmedzená. Európsky parlament v skutočnosti plní len poradnú a kontrolnú rolu pri tvorbe európskych smerníc, nariadení a rozhodnutí, ktoré však ovplyvňujú znenie až 80 % zákonov a vyhlášok, platných v našej krajine.

SaS považuje za nesprávne a netransparentné, že väčšina legislatívnej činnosti v Európskej únii je v rukách nevolených byrokratov pôsobiacich na pôde Európskej komisie a Rady EÚ.

V tejto súvislosti sa SaS zameria i na presadzovanie dvoch zásadným zmien na národnej úrovni, ktoré súvisia s tvorbou Európskej legislatívy.

Po prvé, budeme presadzovať väčšiu transparentnosť a zapojenie verejnosti pri kontrole legislatívnej činnosti zo Slovenska. Našu krajinu dnes pri stovkách rokovaní každý mesiac zastupujú nevolení úradníci. Zatiaľ čo prijímanie každého zákona v Národnej rade Slovenskej republiky je podrobené prísnej verejnej kontrole a diskusii, prijímanie významnejších (a slovenskej legislatíve nadradený) európskych právnych noriem prebieha takmer úplne bez rozpravy na Slovensku.

Po druhé, budeme presadzovať prísnu kontrolu obsahu pri preberaní právnych noriem Európskej únie do Slovenskej legislatívy. Fiktívna odvolávka na európske smernice je dnes často mantrou pre mnohé nezmyselné paragrafy v slovenských zákonoch, ktoré v skutočnosti nemajú oporu v európskej legislatíve. Častokrát sú tak slovenské právne normy omnoho prísnejšie a menej flexibilné, než ich európske nadradené predpisy. Aj preto sa do slovenskej legislatívy dostali mnohé nezmyselné a nevykonateľné schémy správneho sedenia za počítačom v rámci legislatívnej úpravy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Zaradenie zástupcov SaS v novom Európskom parlamente po júnových voľbách

Vzhľadom na hodnotovú orientáciu a princípy presadzované SaS budú mať zástupcovia SaS najbližšie k tým zoskupeniam v Európskom parlamente, pre ktoré je dôležitá sloboda jednotlivca. Konkrétne zaradenie bude závisieť tak od výsledkov takto definovaných zoskupení vo voľbách do Európskeho parlamentu, ako aj od ich programových dokumentov.

Zástupcovia SaS tak s najväčšou pravdepodobnosťou budú mať možnosť výberu medzi zaradením sa do ALDE (Aliancia liberálov a demokratov pre Európu), Libertasu (novej paneurópskej strany, v prípade, ak dosiahne významný volebný výsledok), či nového zoskupenia, ktoré pravdepodobne vznikne vystúpením britských konzervatívcov či českej ODS z dnešnej Európskej ľudovej strany.